

USTAWA

z dnia 2009 r.

o zmianie ustawy - Prawo prasowe

Art. 1

W ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2. otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Organy państwowe zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej stwarzają prasie warunki niezbędne do wykonywania jej funkcji i zadań, w tym również umożliwiające działalność redakcjom dzienników i czasopism zróżnicowanych pod względem programu, zakresu tematycznego i prezentowanych postaw.”;

2) w art. 6:

a) ust.1. otrzymuje brzmienie:

„1. Prasa jest zobowiązana do prawdziwego, rzetelnego i starannego przedstawiania omawianych zjawisk.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Zadaniem prasy jest stwarzanie warunków do swobodnego kształtowania się opinii publicznej, w szczególności przez rzetelne informowanie, formułowanie ocen, zapewnianie jawności życia publicznego oraz umożliwianie wyrażania poglądów i stanowisk.”;

3) w art. 7w ust. 2.:

a) pkt 1-3 otrzymują brzmienie:

„1) prasa oznacza publikacje periodyczne, które nie tworzą zamkniętej, jednorodnej całości, ukazujące się nie rzadziej niż raz do roku, opatrzone stałym tytułem albo nazwą, numerem bieżącym i datą, a w szczególności: dzienniki i czasopisma, serwisy agencyjne, biuletyny, programy radiowe i telewizyjne oraz kroniki filmowe; prasą są także wszelkie istniejące i powstające w wyniku postępu technicznego środki masowego przekazywania, o ile upowszechniają publikacje

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1988r. Nr 41,poz. 324, z 1989r. Nr 34, poz. 187, z 1990r. Nr 29, poz. 173, z 1991r. Nr 100, poz. 442, z 1996r. Nr 114, poz. 542, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770, z 1999r. Nr 90, poz. 999, z 2001r. Nr 112, poz. 1198, z 2002r. Nr 153, poz. 1271, z 2004r. Nr. 111, poz. 1181, z 2005r. Nr 39, poz. 377 oraz z 2007r. Nr 89, poz. 590.

periodyczne za pomocą druku, wizji, fonii lub innej techniki rozpowszechniania, w tym także publikacje prasowe ukazujące się w formie elektronicznej; prasa obejmuje również zespoły ludzi i poszczególne osoby zajmujące się działalnością dziennikarską,

2) dziennikiem jest publikacja prasowa ukazująca się częściej niż raz w tygodniu,

3) czasopismem jest publikacja prasowa ukazująca się nie częściej niż raz w tygodniu, a nie rzadziej niż raz w roku; przepis ten stosuje się odpowiednio do przekazu za pomocą dźwięku oraz dźwięku i obrazu innego niż określony w pkt 2”,

b) po pkt 8 dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9. wydawcą jest podmiot organizujący działalność prasową, a w szczególności finansujący działalność redakcji i rozpowszechnianie publikacji prasowych, oraz powołujący redaktora naczelnego.”;

4) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„1) Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" oraz innych urzędowych organów publikacyjnych,

2) Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej,

3) Monitora Sądowego i Gospodarczego,

4) Diariusza Sejmowego i własnych sprawozdań z działalności Sejmu i Senatu,

5) Biuletynu Informacji Publicznej,

6) orzecznictwa sądów oraz innych urzędowych publikacji o tym charakterze,

7) wydawnictw prasowych obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i organizacji międzyresortowych, które na podstawie ustaw, umów i zwyczajów międzynarodowych korzystają z prawa prowadzenia działalności wydawniczej”;

5) w art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

”1. Zadaniem dziennikarza jest służba społeczeństwu i państwu. Dziennikarz ma obowiązek działania zgodnie z etyką zawodową, zasadami współżycia społecznego i interesem publicznym, w granicach określonych przepisami obowiązującego prawa”;

6) w art. 11 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa organizację i zadania rzeczników prasowych w urzędach organów administracji rządowej, kierując się charakterem pracy wykonywanej przez rzeczników i potrzebą zapewnienia odpowiedniego poziomu wykonywania przez nich zadań.”;

7) w art. 14:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Publikowanie lub rozpowszechnianie w inny sposób informacji utrwalonych za pomocą zapisów fonicznych lub wizualnych wymaga zgody osób udzielających informacji,

2. Dziennikarz nie może odmówić osobie udzielającej informacji autoryzacji dosłownie cytowanej wypowiedzi, o ile nie była ona uprzednio publikowana. Osoba ta jest zobowiązana do niezwłocznego przekazania treści wypowiedzi w formie autoryzowanej:

- 1) w odniesieniu do dzienników nie później niż w ciągu 3 dni,
- 2) w odniesieniu do tygodników nie później niż w ciągu 7 dni”

b) po ust. 6 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Nie uznaje się za autoryzację napisania na nowo swojej wypowiedzi lub zmiany treści wypowiedzi na przeciwną lub zaproponowania nowych pytań i nowych odpowiedzi.”;

8) w art. 15:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Autorowi materiału prasowego przysługuje prawo zachowania w tajemnicy danych pozwalających na jego identyfikację,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Za treść publikowanych materiałów prasowych i listów do redakcji, których autorstwo lub źródło zawartych w nich informacji pozostaje w tajemnicy, odpowiada redaktor naczelny na zasadach określonych w art. 25 ust. 4.”;

9) art. 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dziennikarz jest zwolniony od zachowania tajemnicy zawodowej, o której mowa w art. 15 ust. 2, w razie gdy informacja, materiał prasowy, list do redakcji lub inny materiał o tym charakterze dotyczy przestępstwa określonego w art. 240 § 1 Kodeksu karnego albo autor lub osoba przekazująca taki materiał wyłącznie do wiadomości dziennikarza wyrazi zgodę na ujawnienie jej nazwiska lub tego materiału.”;

10) uchyla się rozdział 3;

11) art. 20:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wydawanie dziennika lub czasopisma wymaga rejestracji w sądzie okręgowym właściwym miejscowo dla siedziby wydawcy, zwanym dalej "organem rejestracyjnym". Do postępowania w tych sprawach stosuje się przepisy Kodeksu

postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, ze zmianami wynikającymi z niniejszej ustawy.”;

b) po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Jeżeli dziennik lub czasopismo posiada również postać elektroniczną należy niezwłocznie powiadomić o tym organ rejestrujący.”;

12) po art. 20 dodaje się art. 20a w brzmieniu:

„Art. 20a Publikacje prasowe ukazujące się wyłącznie w formie elektronicznej podlegają rejestracji na zasadach określonych w art. 20.”;

13) art. 23a otrzymuje brzmienie:

„Art. 23a. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób prowadzenia rejestru dzienników i czasopism, uwzględniając konieczność zapewnienia kompletności i przejrzystości danych zawartych w rejestrze.”;

14) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24 Przepisy dotyczące rejestracji działalności prasowej nie mają zastosowania do działalności antenowej nadawców radiowych i telewizyjnych oraz do działalności Polskiej Agencji Prasowej, których działalność regulują odrębne przepisy.”;

15) w art. 25 w ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Redaktorem naczelnym dziennika lub czasopisma nie może być osoba skazana za zbrodnie przeciwko podstawowym interesom politycznym i gospodarczym Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli nie upłynął okres 10 lat od zakończenia odbywania kary, oraz osoba skazana za występki tego samego rodzaju, jeżeli nie upłynął okres 3 lat od zakończenia odbywania kary, osoba skazana za przestępstwo popełnione z niskich pobudek, a także osoba, która co najmniej trzykrotnie była karana za przestępstwa określone w ustawie - Prawo prasowe. Organ rejestracyjny w uzgodnieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych może zwolnić redaktora naczelnego od wymogu posiadania obywatelstwa polskiego.”;

16) w art. 27:

a) w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) Międzynarodowy Znormalizowany Numer Wydawnictw Ciągłych (ISSN),”

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepis ust. 1 pkt 1-3 i 7 stosuje się do publikacji prasowych wydawanych w formie elektronicznej.”;

17) art. 31 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art.31. 1.Sprostowanie jest formalnym zaprzeczeniem lub wniesieniem zastrzeżeń

do wiadomości zawartej w prasie.

2. Na wniosek bezpośrednio zainteresowanej osoby fizycznej, prawnej lub innej jednostki organizacyjnej redaktor naczelny redakcji właściwego dziennika lub czasopisma jest obowiązany opublikować bezpłatnie:

- 1) rzeczowe i odnoszące się do faktów sprostowanie wiadomości nieprawdziwej lub nieściślej,
- 2) rzeczowe sprostowanie na stwierdzenie zagrażające dobrom osobistym.

18) art. 32:

„Art. 32. 1. Sprostowanie należy opublikować w:

- 1) dzienniku – w terminie 7 dni od dnia otrzymania sprostowania,
- 2) czasopiśmie – w najbliższym po doręczeniu sprostowania numerze przekazanym do druku,
- 3) innej publikacji prasowej – w najbliższym analogicznym przekazie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania sprostowania.

2. Sprostowanie dotyczące wiadomości lub stwierdzenia zamieszczonych w kronice filmowej należy opublikować, na koszt wydawcy kroniki filmowej, w terminie miesiąca, w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym; informacja o tym powinna być podana w najbliższej kronice filmowej.

3. Sprostowanie należy dodatkowo opublikować w odpowiednim dzienniku, w terminie miesiąca, na wniosek zainteresowanej osoby, na koszt wydawcy, gdy możliwy termin opublikowania sprostowania przekracza 6 miesięcy.”,

4. Terminy, o których mowa w ust. 1-3, nie mają zastosowania, jeżeli strony na piśmie umówiły się inaczej.

5. Sprostowanie w drukach periodycznych powinno być opublikowane lub przynajmniej zasygnalizowane w tym samym dziale, czcionką standardową dla danego tytułu, umieszczoną pod widocznym tytułem; w pozostałych publikacjach powinno być nadane w zbliżonym czasie i w analogicznym programie.

6. W tekście nadesłanego sprostowania z zastrzeżeniem wynikającym z innych ustaw, nie wolno bez zgody wnioskodawcy dokonać skrótów ani innych zmian, które by osłabiały jego znaczenie lub zniekształcały intencję autora sprostowania; tekst sprostowania nie może być komentowany w tym samym numerze lub audycji; nie wyklucza to jednak prostej zapowiedzi polemiki lub wyjaśnień.

7. Tekst sprostowania nie może być dłuższy od dwukrotnej objętości fragmentu materiału prasowego, którego dotyczy.

19) Art. 33 otrzymuje brzmienie: „1. Redaktor naczelny odmówi opublikowania sprostowania, jeżeli:

- 1) nie odpowiadają wymaganiom określonym w art. 31,
- 2) zawierają treść karalną lub naruszają dobra osób trzecich,
- 3) ich treść lub forma nie jest zgodna z zasadami współżycia społecznego,
- 4) podważają fakty stwierdzone prawomocnym orzeczeniem.

2. Redaktor naczelny może odmówić opublikowania sprostowania, jeżeli:

- 1) sprostowanie nie dotyczy treści zawartych w materiale prasowym,
- 2) sprostowanie jest wystosowane przez osobę, której nie dotyczą fakty przytoczone w prostowanym materiale, chyba że sprostowania, po śmierci osoby bezpośrednio zainteresowanej, dokonuje osoba zainteresowana w związku ze stosunkiem służbowym, wspólną pracą lub działalnością albo w związku z więzami pokrewieństwa lub powinowactwa,
- 3) sprostowanie odnosi się do wiadomości poprzednio sprostowanej,
- 4) sprostowanie zostało nadesłane po upływie miesiąca od dnia opublikowania materiału prasowego, chyba że zainteresowana osoba nie mogła zapoznać się wcześniej z treścią publikacji, nie później jednak niż w ciągu 3 miesięcy od dnia opublikowania materiału prasowego,
- 5) sprostowanie nie jest zgodne z wymaganiami określonymi w art. 32 ust. 7 lub nie zostało podpisane w sposób umożliwiający redakcji identyfikację autora.

3. Odmawiając opublikowania sprostowania redaktor naczelny jest obowiązany przekazać niezwłocznie wnioskodawcy pisemne zawiadomienie o odmowie i jej przyczynach. Jeżeli odmowa nastąpiła z przyczyn wymienionych w ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1-3, należy wskazać fragmenty, które nie nadają się do publikacji; do poprawionego w ten sposób sprostowania termin określony w ust. 2 pkt 4 biegnie na nowo od dnia doręczenia zawiadomienia o odmowie i jej przyczynach. Redakcja nie może odmówić zamieszczenia sprostowania, jeżeli zastosowano się do jej wskazań.

4. Jeżeli zasadne sprostowanie nadesłane przez osobę zainteresowaną nie może być opublikowane z przyczyn określonych w ust. 1 i 2, redaktor naczelny, za zgodą tej osoby, może zamieścić własne wyjaśnienie czyniące zadość funkcji sprostowania.

5. Sprostowanie może być podpisane pseudonimem, gdy podstawą sprostowania jest zagrożenie dobra związanego z pseudonimem; nazwisko podaje się wtedy tylko do wiadomości redakcji.”;

20) w art. 39 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoba bezpośrednio zainteresowana może dochodzić roszczenia o opublikowanie sprostowania, jeżeli redaktor naczelny odmówił opublikowania sprostowania albo jest ono niewystarczające bądź nie ukazało się w terminie określonym w art. 32 ust. 1-4.”;

21) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41 Publikowanie zgodnych z prawdą i rzetelnych sprawozdań z jawnych posiedzeń Sejmu i Senatu oraz organów jednostek samorządu terytorialnego, a także publikowanie rzetelnych, zgodnych z zasadami współżycia społecznego ujemnych ocen dzieł naukowych lub artystycznych albo innej działalności twórczej, zawodowej lub publicznej służy realizacji zadań określonych w art. 1 i pozostaje pod ochroną prawa; przepis ten stosuje się odpowiednio do satyry i karykatury.”;

22) art. 45 otrzymuje brzmienie:

„Art. 45 Kto wydaje dziennik lub czasopismo bez rejestracji albo zawieszony - podlega grzywnie.”;

23) art. 46 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto wbrew obowiązкови wynikającemu z ustawy uchyla się od opublikowania sprostowania, o którym mowa w art. 31, albo publikuje takie sprostowanie wbrew warunkom określonym w ustawie

- podlega grzywnie.;

2. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.”;

24) art. 47 – 49a otrzymują brzmienie:

„Art. 47. Kto wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 34 i 35 uchyla się od opublikowania komunikatu urzędowego, ogłoszenia sądu lub innego organu państwowego, jak również listu gończego

- podlega grzywnie.

Art. 48. Kto rozpowszechnia materiał prasowy objęty przypadkiem lub prasę zabezpieczoną jako dowód rzeczowy

- podlega grzywnie.

Art. 49. Kto narusza przepisy art. 3, 11 ust. 2, art. 14, 15 ust. 2 i art. 27

- podlega grzywnie.

Art. 49a. Redaktor, który nieumyślnie dopuścił do opublikowania materiału prasowego zawierającego znamiona przestępstwa, o którym mowa w art. 37a

- podlega grzywnie.”;

25) art. 52 otrzymuje brzmienie:

„Art. 52. Roszczenia o opublikowanie sprostowania, o których mowa w art. 39, podlegają rozpoznaniu przez sąd.”;

26) w art. 53 ust. 1 i 2 otrzymuje brzmienie:

„1. Sprawy o przestępstwa określone w art. 43 i 44 podlegają rozpoznaniu przez sąd okręgowy, a określone w art. 45-49a oraz o przestępstwa popełnione w prasie - przez sąd rejonowy.

2. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, może wyznaczyć sądy rejonowe właściwe do rozpoznawania spraw o przestępstwa, o których mowa w art. 45-49a, oraz o przestępstwa popełnione w prasie - na obszarze właściwości danego sądu okręgowego, uwzględniając możliwości techniczne i organizacyjne sądów okręgowych oraz konieczność zapewnienia sprawnego i kompleksowego rozpoznania spraw.”;

27) uchyla się art. 55-57;

28) w art. 58:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Postępowanie w sprawach wynikających z niniejszej ustawy, wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy i do tego czasu nie zakończone, toczy się do zakończenia w danej instancji według przepisów dotychczasowych.”

b) uchyla się ust. 2.”;

29) uchyla się art. 59.”.;

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia.

Uzasadnienie

Głównym celem opracowania projektu nowelizacji ustawy – Prawo prasowe z dnia 26 stycznia 1984r. (Dz.U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.) jest dostosowanie przepisów ustawy zarówno do zmian ustrojowych, jak i warunków oraz wyzwań technologicznych, z którymi obecnie mają do czynienia media. Zagadnienia będące przedmiotem projektu nowelizacji ustawy mają ponadto na celu zagwarantowanie prasie prawa do swobodnego oraz nieskrępowanego wypełniania swoich podstawowych funkcji.

Jednym z nadrzędnych priorytetów nowelizacji ustawy było jej zdekominizowanie. Projektowana regulacja zakłada usunięcie z dotychczas obowiązujących przepisów terminów i instytucji, które są relikdami minionego ustroju, w szczególności takich jak: „Polska Rzeczpospolita Ludowa”, „Rada Prasowa” czy nie istniejące już „sądy wojewódzkie”. Uporządkowanie ustawy pod względem instytucjonalno-prawnym dostosuje ją do obecnie obowiązujących warunków.

W związku z nieustannym rozwojem technicznym środków społecznego przekazu, uregulowania wymagała kwestia publikacji prasowych ukazujących się w Internecie. Jednakże zakłada się, że regulacja ta nie będzie dotyczyć Internetu jako środka przekazu sensu stricte, lecz działalności polegającej na rozpowszechnianiu publikacji prasowych mających postać dzienników bądź czasopism z jego wykorzystaniem. Zatem projekt nowelizacji ustawy wprowadza nową regulację w art. 7 ust. 2 pkt 1, w którym to definicję prasy rozszerza o te publikacje prasowe, które ukazują się w formie elektronicznej. Należy zauważyć, że zgodnie ze stanowiskiem judykatury oraz doktryny, czasopisma czy dzienniki przez to, że ukazują się w formie przekazu internetowego nie tracą znamion tytułu prasowego. W świetle przepisów prawa prasowego bezsporne jest to, że prasa oznacza „(...) publikacje periodyczne, które nie tworzą zamkniętej, jednorodnej całości, ukazujące się nie rzadziej niż raz do roku”. Dalej ustawodawca wyraźnie i jednoznacznie stwierdził, że prasą są zarówno dzienniki jak i czasopisma, oraz „(...) wszelkie istniejące i powstające w wyniku postępu technicznego środki masowego przekazywania, (...) upowszechniające publikacje periodyczne za pomocą druku, wizji, fonii lub innej techniki rozpowszechniania”. Zatem uzasadnione jest wprowadzenie do projektu ustawy – Prawo prasowe takiej definicji prasy, która uwzględniac będzie elektroniczną postać periodycznych publikacji prasowych. Idąc tym tropem niezbędne okazało się także wprowadzenie do projektu ustawy regulacji, która nakładałaby obowiązek rejestracji prasy ukazującej się w formie elektronicznej oraz obowiązek powiadomienia organu

rejestrującego prasę (obecnie sąd okręgowy) o tym, jeżeli postać „papierowa” prasy jest również wydawana w postaci elektronicznej. Projekt nowelizacji ustawy przewiduje, że rejestracja prasy elektronicznej byłaby konieczna tylko wtedy, gdy prasa ukazująca się w Internecie nie miałaby swojego odpowiednika „papierowego (drukowanego)”. Należy dodać, że pogląd ten niejednokrotnie był podzielany przez sądownictwo oraz doktrynę. W tym miejscu zasadne jest odwołanie się do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2007r.², w którym stwierdzono, że „(...) wydawanie w formie elektronicznej prasy w Internecie musi być rejestrowane”. Zauważyć należy także, że powyższy obowiązek rejestracji prasy internetowej ma na celu ochronę odbiorcy, który powinien mieć pewność z jakim tytułem prasowym się zapoznaje, a także zakłada ochronę wydawcy przed niedopuszczeniem na rynek tytułów prasowych, które już istnieją³. Projektowany przepis ustawy chroni również wydawców przed czynami nieuczciwej konkurencji.

Należy zauważyć, że projekt nowelizacji ustawy – Prawo prasowe nie rozstrzyga problemu blogów, z tego względu, iż ta forma twórczości jest obecnie w fazie rozwoju. Nie chcąc ingerować w swobodną ewolucję tego środka przekazu, odstąpiono od wprowadzenia szczegółowego uregulowania tej materii na tym etapie. Nie wyklucza się jednak sytuacji, iż w toku dalszych prac legislacyjnych będzie rozważana kwestia wprowadzenia do ustawy regulacji dotyczących blogów i ewentualnej ich rejestracji.

W zakresie zadań i obowiązków wynikających z prowadzenia działalności prasowej projekt nowelizacji ustawy – Prawo prasowe wprowadza rozszerzenie art. 6 o ust. 1 ustawy oraz dodanie do niego ust. 1a. Powyższa regulacja zakłada określenie zadań prasy w taki sposób by omawiane przez nią zjawiska były przedstawiane nie tylko w sposób prawdziwy ale również rzetelny i staranny. Zgodnie z powszechnym poglądem doktryny przez pojęcie zjawiska należy rozumieć przede wszystkim procesy psychologiczne, socjologiczne oraz kulturowe. Natomiast obowiązek prawdziwego przedstawiania omawianych zjawisk jest swoistym nakazem by ukazywane fakty były zgodne z rzeczywistością. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2007 r.⁴ „(...) fałszywa informacja nie może nigdy realizować ważnego interesu społecznego.” Z kolei rzetelność i staranność ściśle wiąże się z art. 12 ustawy - Prawo prasowe, z którego wynika, że obowiązkiem dziennikarzy, jest zachowanie szczególnej staranności i rzetelności przy zbieraniu oraz wykorzystywaniu materiałów prasowych. Należy zauważyć, iż pojęcie szczególnej staranności i rzetelności jest bardzo głęboko

² Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2007r. Sygn. IV KK 174/07.

³ J. Sobczak, *Prawo prasowe – komentarz*, Warszawa 2008, s. 691.

⁴ Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2007r. III KK, 236/06, OSN 2007, Nr 6, poz. 50.

ugruntowane w polskim orzecznictwie. Wymóg szczególnej staranności i rzetelności „(...) należy rozumieć jako zalecenie kierunkowe, wskazujące na zasady oceniania zachowania dziennikarza m.in. przez sądy”⁵. Inaczej mówiąc wymóg zachowania szczególnej staranności i rzetelności to nakaz zachowania szczególnej, wyjątkowej ostrożności przy zbieraniu i wykorzystywaniu materiałów prasowych. Zatem zasadne było rozszerzenie obowiązku „prasy” określonego w art. 6 ust. 1 ustawy nie tylko na prawdziwe ale również rzetelne i staranne omawianie zjawisk. Z kolei dodany do ustawy art. 6 ust. 1a wyznacza kierunek w jakim ten nałożony na dziennikarzy obowiązek, którzy są w największym stopniu depozytariuszami wolności prasy ma się realizować. Przepis ten jest wyrazem wolności prasy, widząc w niej realizację prawa obywateli do rzetelnej, czyli prawdziwej, uczciwej, jasnej i nie wprowadzającej w błąd informacji.

Kolejną istotną zmianą przewidzianą w projekcie nowelizacji prawa prasowego jest dodana w art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy definicja wydawcy. W punkcie tym określono na czym polega działalność podmiotów będących w rozumieniu art. 8 ustawy wydawcami. Powyższa regulacja określa wydawców od strony przedmiotowej a nie od strony podmiotowej, jak wyłącznie czyni to art. 8. ,

Art. 9 ustawy - Prawo prasowe zdekomunizowano – zgodnie z głównym założeniem kierującym zakładaną nowelizacją – a także rozszerzono jego treść dostosowując go do obecnie obowiązujących warunków.

W zakresie prawa do autoryzacji projekt ustawy wprowadza w art. 14 ust. 2 obowiązek niezwłocznego przekazania wypowiedzi autoryzowanej. Projekt wskazuje również maksymalny termin na przekazanie treści wypowiedzi w formie autoryzowanej, który jest zróżnicowany i wynosi w przypadku dzienników 3 dni natomiast w przypadku tygodników 7 dni. Wprowadzane zmiany mają na celu zdyscyplinowanie osób udzielających informacji do szybkiej autoryzacji swoich wypowiedzi, aby ich treść nie uległa dezaktualizacji.

Przy projekcie nowelizacji ustawy – Prawo prasowe uwzględniono często zgłaszany przez dziennikarzy postulat braku definicji autoryzacji. Zatem w odniesieniu do samej definicji instytucji autoryzacji, której w dotychczasowej ustawie brakowało, zaproponowano jej ujęcie od strony negatywnej. Celem projektowanej definicji było określenie zdarzeń, kiedy nie będzie można mówić o dokonaniu autoryzacji w rozumieniu przepisów prawa prasowego. Zgodnie z projektowaną ustawą zakłada się po pierwsze, iż autoryzacją nie jest napisanie przez rozmówcę bądź redaktora naczelnego na nowo

⁵ Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2002r. Sygn. IV KKN 634/99, OSN, Nr 3-4, poz. 33.

wypowiedzi w innym kształcie niż pierwotny. Po drugie autoryzacją nie jest zmiana treści wypowiedzi na przeciwną. Autoryzacją nie będzie również propozycja wprowadzenia nowych pytań i nowych odpowiedzi. Powyższa regulacja zmierza do zapewnienia prawidłowych relacji między dziennikarzem a osobą udzielającą wywiadu. Należy również zauważyć, że instytucja autoryzacji gwarantuje prawidłowy przebieg procesu komunikowania pomiędzy dziennikarzem a odbiorcą. Dzięki tej instytucji odbiorca uzyskuje pewność, że autor wypowiedzi utożsamia się z nią i nie będzie próbował się od niej dystansować. Natomiast przyznanie się do autorstwa danej wypowiedzi będzie służyło rozwojowi debaty publicznej z tego względu, że autor wypowiedzi nie będzie podważał prawdziwości oraz wiarygodności twierdzeń, które sam uznał za własne. Wnosząc dalej należy stwierdzić, że nie będzie wnosił sprostowań do wypowiedzi, której sam jest autorem.

W projekcie ustawy uzasadnione było również rozszerzenie praw autora materiału prasowego określonych w art. 15 ust. 1 ustawy. Projektowana regulacja wprowadza rozszerzenie praw autora materiału prasowego o prawo do zachowania w tajemnicy wszelkich danych pozwalających na jego identyfikację. Powyższa regulacja chroni nie tylko prawo do zachowania w tajemnicy swego nazwiska ale również imienia czy innych danych pozwalających na identyfikację autora materiału prasowego. Zasadne było również dodanie do art. 15 ust. 4, w którym określono odpowiedzialność redaktora naczelnego za treść materiałów prasowych i listów do redakcji, których autorstwo bądź źródło zawartych w nich informacji pozostaje w tajemnicy. W związku z powyższym zasadne jest by odpowiedzialność ponosił redaktor naczelny. Zauważyć należy, że proponowana regulacja ma na celu chronić autorów oraz źródło zawartych informacji w materiałach prasowych czy listach do redakcji.

Nowelizując ustawę należało pamiętać o wprowadzeniu korekty redakcyjnej w art. 16 ustawy i zastąpić przywołany w nim artykuł 254 k.k., artykułem 240 § 1 k.k. zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z póź. zm.). Przestępstwa, o których mowa w art. 254 kodeksu karnego z 1969 r. w chwili obecnej mają swoje uregulowanie prawne w art. 240 § 1 kodeksu karnego z 1997 r. Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 240 § 1 k.k., dziennikarz po powzięciu wiarygodnej informacji o czynach wymienionych w 240 § 1 k.k. powinien powiadomić o tym organ ścigania niezwłocznie, czyli natychmiast po powzięciu takiej informacji. Nowelizując ustawę – Prawo prasowe uzasadnione było wykreślenie z niej przepisów regulujących działalność Rady Prasowej. Zmiana ta jest motywowana tym, że instytucja

Rady Prasowej jest instytucją martwą, która do tej pory nie została powołana przez żadnego z Prezesów Rady Ministrów. Biorąc pod uwagę, że może ona pełnić jedynie funkcję opiniodawczą, jej pozycja jest o wiele słabsza od funkcji jakie pełni Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, która jest organem niezależnym mającym umocowanie w Konstytucji. Należy również zauważyć, że w kompetencji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji leży ochrona „wolności prasy i innych środków przekazu”. Natomiast oceną etyczności działań dziennikarzy, którą zajmowałaby się Rada Prasowa, w chwili obecnej należy do kompetencji Rada Etyki Mediów.

W związku z rozszerzeniem w projekcie ustawy definicji prasy o publikacje prasowe ukazujące się w formie elektronicznej, poddano nowelizacji również art. 20 ustawy. Od kilku już lat trwa dyskusja nad tym czy pismo wydawane w Internecie podlega prawu prasowemu. Zgodnie z przyjętym założeniem prasą są *publikacje prasowe ukazujące się w formie elektronicznej*. Zatem obowiązek rejestracji dotyczy również dzienników bądź czasopism ukazujących się w formie elektronicznej. Zgodnie z opinią doktryny jest jasne i nie budzi wątpliwości, że Internet sam w sobie nie podlega rejestracji. Należy również zauważyć, że różne publikacje periodyczne na stronach www wyczerpują przesłanki z art. 54b ustawy - Prawo prasowe. W myśl tego artykułu *„Przepisy o odpowiedzialności prawnej i postępowaniu w sprawach prasowych stosuje się odpowiednio do naruszeń prawa związanych z przekazywanymi myśli ludzkiej za pomocą innych niż prasa środków przeznaczonych do rozpowszechniania, niezależnie od techniki przekazu, w szczególności publikacji nieperiodycznych oraz innych wytworów druku, wizji i fonii”*. Zatem przepis art. 54b ustawy regulujący zasadę odpowiedzialności prawnej i postępowanie w sprawach prasowych za naruszenia związane z przekazywaniem myśli ludzkiej za pomocą innego sposobu niż prasa, dotyczy również publikacji prasowych ukazujących się w Internecie. W związku z powyższym dyspozycja art. 54b ustawy – Prawo prasowe w powiązaniu z innymi przepisami szczegółowymi prawa prasowego może być podstawą do odpowiedzialności osób, które zamieszczają w Internecie materiały naruszające czyjeś dobra osobiste.

Nowelizując ustawę – Prawo prasowe położono nacisk na to by periodyczne publikacje prasowe ukazujące się na stronach www były uznawane za prasę i podlegały tym samym obowiązkom jakim podlegają periodyczne publikacje prasowe ukazujące się za pomocą druku. Należy pamiętać, że w związku z zmianą art. 27 ustawy, wymagania, o którym mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1-3 i 7 stosuje się do publikacji prasowych ukazujących się w formie elektronicznej. Należy również dodać, że konsekwencją tak proponowanej

regulacji będzie to, że redaktor naczelny „gazety internetowej” będzie zobowiązany do zamieszczania sprostowań w sytuacjach określonych w art. 31 ustawy.

Kolejnej zmiany natury porządkowej, redakcyjnej wymagał art. 24 ustawy - Prawo prasowe. Z uwagi na to, że działalność antenową Komitetu do spraw Radia i Telewizji, którą regulowała ustawa z dnia 2 grudnia 1960r. o Komitecie do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja”⁶, zastąpiła ustawa z dnia 29 marca 1992r. o radiofonii i telewizji z dnia 29 grudnia 1992 r. Z kolei w art. 27 ust. 1 pkt 6 ustawy zaproponowano rozwinięcie w ustawie skrótu ISSN, czyli Międzynarodowego Znormalizowanego Numeru Wydawnictw Ciągłych który jest umieszczany na każdym z egzemplarzy druków periodycznych, serwisów agencyjnych i innych podobnych druków prasowych.

Najdalej idącą zmianą o charakterze nowelizacyjnym w dotychczas obowiązującej ustawie, projekt nowelizacji ustawy wprowadza się w rozdziale dotyczącym „sprostowań i odpowiedzi”. Zakłada ona rezygnację z podziału jaki występuje w dotychczasowej ustawie a mianowicie prawa do sprostowania oraz prawa do odpowiedzi. Projekt nowelizacji ustawy – Prawo prasowe usuwa instytucję „odpowiedzi” i pozostawia jedynie instytucję „sprostowania”. Powyższą zmianę należy uzasadnić tym, iż w dotychczas obowiązującej ustawie dualizm środków wywoływał wiele trudności w ich stosowaniu. Polski ustawodawca nie podając definicji „odpowiedzi” oraz „sprostowania” pozostawił ten problem judykaturze i doktrynie, która również nie wypracowała jednoznacznych i powszechnie akceptowanych definicji. Należy ponadto zauważyć, że brak klarownych definicji, spowodował, że obydwie te instytucje w praktycznym zastosowaniu były często mylone. Takie uregulowanie było również dużym utrudnieniem dla redaktorów naczelnych, którzy decydując o odmowie opublikowania sprostowania bądź odpowiedzi w praktyce często te instytucje mylili i błędnie sądzili, że przysługuje im w tym wypadku prawo do odmowy opublikowania danego sprostowania bądź odpowiedzi. Zatem projekt nowelizacji ustawy – Prawo prasowe zakłada, iż w ustawie pozostanie tylko jedna instytucja „sprostowania”.

Decydując się na taki krok założono, że jedna instytucja zdefiniowana w sposób nie budzący wątpliwości rozwiąże problem jaki istniał w obecnie obowiązującej ustawie. Dotychczas sprostowanie w rozumieniu przepisów prawa prasowego rozumiano jako rzeczową, odnoszącą się do faktów wypowiedź zawierającą korektę wiadomości podanej w prasie, którą prostujący uznaje za nieprawdziwą bądź nieścisłą. Z kolei odpowiedzią w rozumieniu prawa prasowego była rzeczowa odpowiedź odnosząca się do zawartych w

⁶ Dz.U. Nr 54, poz. 307 z późn. zm.

materiale prasowym stwierdzeń, zagrażających dobrom osobistym. Zatem choć sprostowanie wedle obowiązujących przepisów prawa prasowego może odnosić się tylko i wyłącznie do faktów to nie jest już to tak oczywiste w stosunku do odpowiedzi, która w pierwszej kolejności odnosi się do ocen zawartych w materiale prasowym ale również może dotyczyć faktów. Należy zauważyć, że przedstawiony powyżej dualizm środków od zawsze wywoływał wiele trudności w praktycznym ich kwalifikowaniu i stosowaniu. Ustawodawca nie formułując w ustawie przesłanek o charakterze formalnym jak np. tytuł pisma, bądź przesłanek materialnych jak treść pisma, które pozwoliłyby jednoznacznie ustalić, czy nadesłana do redakcji wypowiedź jest sprostowaniem czy odpowiedzią, nie dał klarownych przesłanek rozróżniających te dwie instytucje. Jak słusznie zauważa doktryna⁷, rzadko zdarza się by pismo nadesłane do redakcji miało tylko cechy jednej z analizowanych form wypowiedzi jak sprostowanie bądź odpowiedź. Słuszne jest również stanowisko Trybunału Konstytucyjnego wyrażone w wyroku z dnia 5 maja 2004 r. (P 2/03) w którym to stwierdzono, że *„(...) brak ścisłych, precyzyjnie wytoczonych granic między sprostowaniem a odpowiedzią i milczenie ustawodawcy w odniesieniu do kryteriów, które winny stanowić podstawę klasyfikacji pism przysłanych do redakcji do jednej z dwóch wymienionych kategorii, powoduje, że korzystanie z wolności wyrażania poglądów (realizowanej m.in. poprzez komentowanie tekstów) przez podmiot odpowiedzialny za ich publikację obarczone jest znacznym ryzykiem związanym z odpowiedzialnością karną redaktora naczelnego”*. Jak słusznie również zauważył B. Kosmus *„(...)praktyka niejednokrotnie wskazuje pomieszczenie cech sprostowania i odpowiedzi w jednym tekście, a jego tytuł „Sprostowanie” bądź „Odpowiedź” nie ma znaczenia dla kwalifikacji prawnej tekstu, bowiem zgodnie z przepisami prawa cywilnego – sens oświadczeń ustala się przyjmując za podstawę wykładni przede wszystkim tekst dokumentu, a nie jego nazwę lub tytuł”*⁸. Należy również podzielić pogląd mówiący, że *„Każdy sąd wartościujący (ocena, opinia) opiera się bowiem na pewnych faktach i okolicznościach stanowiących przesłanki ferowanej oceny czy poglądu. Stąd naturalna skłonność do weryfikowania wypowiedzianych ocen poprzez analizę okoliczności faktycznych będących ich podstawą, badanie, czy fakty te uzasadniają tę ocenę”*⁹.

Dlatego też uzasadnione było zrezygnowanie w dotychczas obowiązującej ustawie z instytucji „odpowiedzi” i pozostawienie jedynie instytucji „sprostowania”. Kierując się niejednokrotnie zajmowanym przez judykaturę i doktrynę w projekcie nowelizacji ustawy

⁷ J.Sobczak, *Prawo prasowe – komentarz...*, s. 743.

⁸ B.Kosmus, *Sprostowanie i odpowiedź*, Warszawa 2006, s. 744.

⁹ J.Sadomski, *Naruszenie dóbr osobistych przez media*, Warszawa 2003, s. 733.

– Prawo prasowe podjęto próbę zdefiniowania instytucji sprostowania. Przyjęto, że „*Sprostowanie jest formalnym zaprzeczeniem lub wniesieniem zastrzeżeń do wiadomości zawartej w prasie*”. Podtrzymano zasadę publikowania sprostowań niezwłocznie, a ponadto, w tym samym miejscu, w którym znajdowała się prostowana informacja. Bez zmian pozostawiono wymogi formalne, jakie musi spełnić autor sprostowania, by zostało ono opublikowane. Wymaga się by w przypadku prasy drukowanej sprostowanie było opublikowane czcionką standardową dla danego tytułu, pod widocznym tytułem, a w przypadku radia czy telewizji w analogicznym programie bądź audycji. Powyższe uregulowanie jest konieczne przede wszystkim ze względu na dotychczasową praktykę, która często pokazywała, że sprostowanie odnoszące się do jakiegoś pomówienia, publikowane było z dużym opóźnieniem i w zupełnie innym miejscu, niż opublikowany wcześniej, prostowany tekst. Należy zauważyć, że kwestia czasowa odgrywa w przypadku sprostowań ogromną rolę.

Pozostawiono także bez zmian w obszarze publikacji sprostowań obowiązki, jakie dotychczas obowiązująca ustawa nakładała na redaktora naczelnego. Przede wszystkim w zakresie omawianej instytucji na redaktorze naczelnym ciąży obowiązek nie komentowania w tym samym numerze sprostowania prasowego, co jednak nie odbiera prawa redakcji do zapowiedzi polemiki bądź zapowiedzi wyjaśnień w stosunku do tekstu sprostowania. Należy zauważyć, że przedstawione rozwiązanie w pełni realizuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 maja 2004 r. Redaktor naczelny zobowiązany jest ponadto do publikacji sprostowań w tym samym dziale, czcionką standardową dla danego tytułu oraz do nie osłabiania wymowy tekstu danego sprostowania.

Zakłada się także nowelizację art. 32 ust. 8 ustawy poprzez wykreślenie z niej przywileju nieograniczonych objętościowo sprostowań pochodzących od naczelnych i centralnych organów państwowych. Proponowane rozwiązanie jest konieczne z uwagi na to by nie dochodziło do sytuacji w których organy państwowe będą domagały się publikacji sprostowań prasowych w nieograniczonej ilości stron. Powyższa regulacja miała na celu wprowadzenie jednakowych dla wszystkich podmiotów zasad w stosunku do wymogów formalnych jakie musi spełniać sprostowanie by zostało ono opublikowane.

Zasadniczym celem nowelizacji ustawy było stworzenie gwarancji dla wolnej prasy i przeciwdziałanie czynnikom jej zagrażającym. Projekt ustawy zmierza do zapewnienia swobody działalności prasowej. Nie tworzy się w nim żadnych dodatkowych zezwoleń na wydawanie prasy. Wprowadzony został jedynie wymóg rejestracji prasy wydawanej w formie elektronicznej, który ma charakter porządkowy. Z kolei w trosce o

rzetelność przekazu doprecyzowano kwestie związane z prawami i obowiązkami dziennikarzy, prawami autora materiału prasowego oraz zaproponowano nową regulację, niezwykle ważnej w prawie prasowym instytucji sprostowania. Projekt nowelizacji ustawy wprowadza regulacje, które chronią obywateli przed nadużyciami ze strony mediów. Projekt ten gwarantuje pluralizm prasy, natomiast w zamian oczekuje od dziennikarzy odpowiedzialności za słowo. Jak słusznie zauważa J. Sobczak „*wolność prasy została sformułowana i istnieje w interesie obywatela, a dziennikarz jest tylko depozytariuszem tej wolności*”¹⁰.

Kwestia odpowiedzialności pozostała zgodna z art. 37 obecnie obowiązującej ustawy. Nadal do naruszeń spowodowanych opublikowaniem materiału prasowego, stosuje się przepisy ogólne. W przypadku odpowiedzialności karnej za przestępstwa określone w prawie prasowym stosuje się przepisy kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego, natomiast do odpowiedzialności cywilnej stosuje się przepisy kodeksu cywilnego oraz kodeksu postępowania cywilnego, chyba że prawo prasowe zawiera odrębne regulacje.

Jednakże w art. 45-49a obecnie obowiązującej ustawy – Prawo prasowe, dotyczących kwestii odpowiedzialności karnej redaktorów naczelnych i dziennikarzy wprowadzono złagodzone sankcje karne. Wykreślono z ustawy zagrożenie w postaci kary ograniczenia wolności i pozostawiono jedynie sankcje karne w postaci kary grzywny. Liberalizacja przepisów w tym zakresie ma na celu złagodzenie rygorów prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wydawania prasy oraz zapewnienie dziennikarzom pełniejszej swobody w zakresie otwartego i rzetelnego opisu otaczającej nas rzeczywistości.

Dodatkowo zmodyfikowano treść art. 46 ust. 2 obecnie obowiązującego prawa prasowego, wykonując orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, który w wyroku z dnia 22 lutego 2005 r. (K 10/04) stwierdził: „*Artykuł 46 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe w części obejmującej zwrot: "Jeżeli pokrzywdzonym jest osoba fizyczna", jest niezgodny z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*”. Trybunał uznał za niezgodne z Konstytucją różnicowanie jako pokrzywdzonych z art. 46 ust. 1 Prawa prasowego osób fizycznych i innych uczestników obrotu gospodarczego. W konsekwencji od dnia wejścia w życie wspomnianego wyroku, naruszenie nakazu publikacji sprostowania w sposób określony przepisami prawa prasowego, było przestępstwem ściganym z oskarżenia prywatnego, bez względu na to kto (jaki podmiot) był

¹⁰ J.Sobczak, *Prawo prasowe – komentarz...*, s. 735.

pokrzywdzonym. Obecna nowelizacja usuwa z treści przepisu art. 46 ust. 2 zakwestionowany przez Trybunał zwrot „Jeżeli pokrzywdzonym jest osoba fizyczna”, literalnie wskazując, że osoby prawne i inne jednostki organizacyjne nie mogą liczyć na ściganie z urzędu przestępstwa określonego w art. 46 ust. 1, tylko podobnie jak osoby fizyczne, muszą w każdym przypadku złożyć prywatny akt oskarżenia.

Projekt nowelizacji ustawy – Prawo prasowe dotyczy wyłącznie przepisów karnych zawartych w nowelizowanej ustawie. Nie odnosi się natomiast do liberalizacji przepisów dotyczących zniesławienia, uregulowanego w art. 212 § 1 i 2 Kodeksu karnego. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wielokrotnie podkreślał w swoich wystąpieniach konieczność rezygnacji z kary pozbawienia wolności za przestępstwo zniesławienia, a szczególnie w sytuacji gdy czyn dokonywany jest za pomocą środków masowego komunikowania, co rodzi surowszą sankcję pozbawienia wolności do lat 2. Powyższe zmiany mające na celu depenalizację zniesławienia zostały przeprowadzone podczas nowelizacji ustawy - Kodeks Karny przygotowanej przez Ministra Sprawiedliwości.

Rządowy projekt nowelizacji ustawy Kodeks karny przewiduje zniesienie kary pozbawienia wolności za zniesławienie. Aktualnie projektowany art. 212 Kodeksu karnego (druk sejmowy 1394) przyjmuje brzmienie następujące:

„§ 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności,

– podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. W razie skazania sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

§ 3. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.”;

Depenalizacja przestępstwa zniesławienia jest niezwykle ważna, gdyż dotychczasowa regulacja była zbyt surowa i nie odpowiadała standardom współczesnego państwa demokratycznego. Dlatego też Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego w pełni podziela propozycję przedstawioną w rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny wykonawczy, ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel projektowanej ustawy

Celem projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe jest przede wszystkim dostosowanie jej przepisów do zmian technologicznych oraz ustrojowych, które nastąpiły od momentu wejścia w życie ustawy tj. od 1984 r. Projekt nowelizacji ustawy zmierza do zapewnienia podstaw dla:

- działalności mediów w wykonywaniu ich podstawowych funkcji informacyjnych i kontrolnych,
- zagwarantowania prasie warunków swobodnego, nieskrępowanego i rzetelnego wypełniania swoich funkcji,
- należytej ochrony przed naruszaniem prawa lub praw osób udzielających informacji prasie bądź będących podmiotem zainteresowania dziennikarzy,
- stworzenia warunków w których pluralizm prasy będzie zagwarantowany.

W projekcie nowelizacji ustawy – Prawo prasowe zdefiniowano takie pojęcia jak: prasa, dziennik, czasopismo czy wydawca, uwzględniając w definicjach elektroniczne publikacje prasowe. Zaproponowano wykreślenie instytucji Rady Prasowej oraz usunięcie przestarzałych terminów takich jak: „Polska Rzeczpospolita Ludowa” czy nieistniejące już „sądy wojewódzkie”.

Projekt ustawy realizuje swoje cele poprzez wprowadzenie do ustawy obowiązku rejestracji tytułów prasowych ukazujących się w formie elektronicznej, podobnie jak ma to miejsce w przypadku prasy drukowanej. Kolejną zasadniczą zmianą służącą do realizacji zakładanych celów było wprowadzenie do projektu nowelizacji ustawy złagodzonych sankcji karnych w odniesieniu do przepisów: art. 45, art. 46 ust. 1, art. 47, art. 48, art. 49, art. 49a, pozostawiając jedynie karę grzywny.

Projekt nowelizacji ustawy uwzględnia wiele wcześniejszych środowiskowych postulatów, które były wyrażane m.in. w projekcie nowelizacji prawa prasowego przygotowanym przez Izbę Wydawców Prasy oraz w autorskim projekcie nowego prawa prasowego firmowanym przez Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich, a także w projekcie partii Prawo i Sprawiedliwość.

2. Podmioty, na które ustawa wywiera wpływ.

Projekt nowelizacji ustawy o zmianie ustawy - Prawo prasowe będzie mieć wpływ na podmioty działające w branży prasowej. Przede wszystkim, są to podmioty prowadzące działalność wydawniczą, drukarską i kolporterską (osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki samorządu terytorialnego i inne podmioty), podmioty prowadzące działalność radiową i telewizyjną oraz agencyjną, do których to działalności przepisy ustawy – Prawo prasowe stosuje się odpowiednio, jak i wydawcy prasy internetowej. Projekt nowelizacji ustawy będzie mieć wpływ na dziennikarzy (w sferze ich praw i obowiązków) oraz na ogół obywateli w zakresie, w jakim określa ich uprawnienia dotyczące stosowania rozmaitych instytucji prawa prasowego (np. realizację prawa obywateli do rzetelnej informacji, żądanie autoryzacji czy publikacji sprostowania), a także na przedsiębiorców oraz instytucje i urzędy państwowe w zakresie obowiązków informacyjnych. Projekt nowelizacji ustawy będzie mieć wpływ na wymiar sprawiedliwości w związku z nowym obowiązkiem sądowej rejestracji tytułów prasowych ukazujących się w formie elektronicznej.

3. Wyniki przeprowadzonych konsultacji.

W ramach konsultacji społecznych odbyły się dwukrotne spotkania, na których Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zaprezentował założenia oraz udzielał wyjaśnień. Ponadto projekt nowelizacji ustawy został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, co daje możliwość zainteresowanym stronom na zapoznanie się z jego treścią i zgłoszenie ewentualnych uwag. Projekt nowelizacji ustawy – Prawo prasowe został przekazany do konsultacji społecznych z następującymi podmiotami: Izba Wydawców Prasy, Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich, Stowarzyszenie Dziennikarzy RP, Rada Etyki Mediów, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Stowarzyszenie Wolnego Słowa, Instytut Książki, Fundacja Media Pro Bono, Katolickie Stowarzyszenie Dziennikarzy, Stowarzyszenie Dziennikarzy Obywatelskich, Syndykat Dziennikarzy Polskich, Polska Agencja Prasowa, Związek Pracodawców Prywatnych Mediów „Lewiatan”, Katolicka Agencja Informacyjna, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich. Ponadto projekt nowelizacji ustawy – Prawo prasowe został przekazany do konsultacji z głównymi ogólnopolskimi wydawcami prasy, a także ze

Związkiem Zawodowym Dziennikarzy, Konfederacją Pracodawców Polskich oraz Stowarzyszeniem Komunikacji Marketingowej. Konsultacje w toku.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt regulacji nie ma wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy. Proponowana regulacja nie ogranicza dostępu do zawodu dziennikarza.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja będzie miała wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym zwłaszcza na funkcjonowanie przedsiębiorstw związanych z wydawaniem prasy. Wprowadzenie ustawowego obowiązku rejestracji tytułów prasowych ukazujących się w formie elektronicznej uporządkuje działalność podmiotów, które nie podlegały dotychczas przepisom ustawy – Prawo prasowe. Będzie się to wiązać m.in. z obowiązkiem stosowania przepisów dotyczących zamieszczania reklam i ogłoszeń. Projekt, poprzez doprecyzowanie regulacji i usunięcie szeregu zbędnych zapisów powinien zwiększyć atrakcyjność działalności wydawniczej, wpływając jednocześnie na wzrost aktywności twórczo-dziennikarskiej.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projekt ustawy przez wprowadzenie obowiązku rejestracji tytułów publikacji prasowych ukazujących się w formie elektronicznej, będzie miał pozytywny wpływ na sytuację i rozwój regionalny związany ze zwielokrotnianiem dostępu do profesjonalnej informacji i budowy społeczeństwa informacyjnego. Wykreślenie kary ograniczenia wolności za przestępstwa określone w przepisach prawa prasowego pozwoli

dziennikarzom na nieskrępowany, otwarty i rzetelny opis funkcji przedsiębiorstw i regionów.